

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 16807
Tarih : 10.02.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 11/02/2022 16:53
Sayı: E-120.10-
0964481

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Elektrik şirketlerinin, “Dağıtım Bedeli”, “Kayıp-Kaçak Bedeli”, “İletim Bedeli”, “Perakende Satış Hizmetleri Bedeli” gibi kalemler, özellikle kayıp-kaçak oranlarına yapılan itirazlar, açılan davalardan sonra, 2016 yılından itibaren “Dağıtım Bedeli” adı altında, tek kalem olarak faturalara yansıtılmaya başlanmıştır. Gün içerisinde farklı zamanlarda tüketilen elektrik enerjisinin ayrı ayrı ölçümüne de son verilmesi gerekmektedir. Elektriğe yüzde 125'e varan zamların ivedilikle geri alınması, elektrik hizmetinin kamulaştırılması ve Aras Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi, Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. vb. elektrik dağıtım şirketlerinin hukuk dışı uygulamalarının, kolluk gücü ile bölge illerinde uygulanan şiddetin önlenmesi ve yurttaşlarımızın yaşadığı mağduriyetin tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Av. Abdullah Koç
HDP Ağrı Milletvekili

ÖZET GEREKÇE

TEDAŞ'ın özelleştirilmesi ile Ardahan, Ağrı, Bayburt, Erzincan, Erzurum, Iğdır ve Kars'ta elektrik dağıtım hakkını alan Aras Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi, vatandaşı mağdur eden uygulamalarına devam ediyor. Aras Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi'nin kolluk gücü ile Ağrı ve çevre illerde evlere zorla girerek, elektrik sayaçlarını telefon direklerine bağlaması, halkımızı zan altında bırakan ve dünyanın hiçbir yerinde görülmemiş bir uygulamadır. Vatandaşın bir fatura dönemini bir gün bile geçirmesine izin vermeyen uygulamada, "kesme-açma bedeli" adı altında fatura bedellerine yakın bir rakamın bir sonraki faturaya mahsuben işlendiği, bu rakamların bölge genelinde milyarlarca lira haksız gelire sebep olduğu da ifade ediliyor. Taşeron firmaların kesme-açma işlemleri karşılığında bedel aldıkları ve bu sebeple vatandaşa herhangi bir uyarıda bulunmadan vakitsiz olarak enerji kestikleri de biliniyor.

2013 yılından bu yana Diyarbakır, Urfa, Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak illerinde elektrik dağıtan Dicle Elektrik ve Dağıtım Anonim Şirketi'nin (DEDAŞ) uygulamaları basına yansımıştır. Son dönemde Diyarbakır halkı tarafından DEDAŞ'ın faturalara fahiş fiyatlar yansıttığı ve elektrik sayaçlarının direklere taşınması ile faturaların kontrol edilemediği beyan edilmiştir. Birçok kentte elektrik sayaçlarının direklere taşınmasını protesto eden halka kolluk kuvvetleri orantısız güç uygulamaktadır. Söz konusu uygulamaları protesto eden yurttaşlar gözüaltına alınarak kötü muameleye maruz bırakılmaktadır.

Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. (DEDAŞ), geçen yıl bölge illerinde elektrik kesintisi uyguladı. Elektrik kesintisi nedeniyle ürünlerini sulayamadıklarını dile getirerek uygulamayı protesto eden çiftçiler yol kapattılar, yine polis ve jandarmanın saldırısına maruz kaldılar. DEDAŞ, çiftçilerin borçlarını ödemediği için elektrik kesintisi yaptığını ileri sürüyor. Ancak DEDAŞ'ın uygulaması hiç toprağı olmayan insanları da cezalandırıyor. Hukukçular, "DEDAŞ zulmü" olarak nitelendirilen bu uygulamanın hukuki olmadığını belirtiyorlar ancak kurum, herhangi bir yaptırımla karşılaşmadığı için, bu uygulamadan vazgeçmiş değil. Bu yüzden bölge illerinde kesintiler hala devam etmektedir.

GEREKÇE

Bölgemizin sosyal, siyasal, ekonomik sorunlarda ve haklarını kullanma konusunda yaşadığı sorunlar nasıl diğer bölgelerden farklı ise elektrik ile ilgili yaşadığı sorunlar da farklıdır. Keyfi uygulamalar yapan bölgedeki dağıtım firmalarına birçok hak, birçok imkân, kamu desteği sunulmaktadır. Kamu tarafından bu hizmet yürütülürken bu kadar yetki kendilerine verilmemişti. Keyfi enerjisiz bırakma, susuz bırakma, ürününü kurutma noktasına getirme, fahiş cezalar verme gibi uygulamalar ve bu uygulamalara ses çıkarmama, tersine destek veren bir hükümet anlayışı ile karşı karşıyayız. Bu anlayış bugün ülkenin tamamına yayılmış durumdadır. Yönetmelik, kanun vb. tanımama, kendi bildiğini uygulayan ve buna karşı yaptırımlarla karşılaşmayan şirket gerçeği var. Herkesin kaçak kullanan olarak görüldüğü, bu şekilde uygulamalara maruz bırakıldığı dağıtım firmaları ve hizmet anlayışı ile karşı karşıyayız.

Kürtlerin çoğunlukla yaşadığı bölge illerinde, tarımsal faaliyetlerde sulama işlemi, yoğunluklu olarak elektrik enerjisi kullanılarak yapılmaktadır. Bunun için trafo tesisi yapılmakta ve elektrik motorları kullanılmaktadır. Yani elektrik motorları ile toprak altından su çekilerek sulama yapılmaktadır. Yapılan elektrik kesintilerini sonucu sulama yapılamamış ve tarımsal faaliyetler durma noktasına gelmiştir. Bunun yanında bu yerlerde, içme suyu ihtiyacını karşılayan motorların da çalışmamasından kaynaklı olarak, elektrik borcu olmayan vatandaşların da susuz kalmasına neden olunmuştur. Sorun, enerjinin özelleştirilmesi ve piyasalaştırılması sonucunda, yurttaşlara ağır, ödenemeyecek miktarlarda elektrik faturalarının çıkarılması dolayısıyla, ödemelerin yapılamaması ve borçların birikmesi sonucunda meydana geldiği açıktır.

Yönetmelik ile dağıtım şirketlerine sayaçların, firmanın belirlediği yerlere taşıma hakkı verildi. Bu uygulama ile vatandaşın sayacını görmesi tamamen engellenmiştir. Her ne kadar verilen şifre ile vatandaşın sayaç bilgilerine ulaşabileceği belirtilse bile vatandaşın sayacını inceleme, ulaşma, bilgilerini görme engellenmiştir. Ayrıca, bazı yerlerde direkler, yönetmeliğin gerilim düşümü için belirttiği mesafeden daha uzaktadır. Dolayısıyla gerilim düşümlerine neden olmaktadır. Vatandaşın bu konuda EPDK, tüketici haklarını kuruma kurumlarına başvurmaması hakkını araması gerekir. Ayrıca bölgenin sosyo-ekonomik durumu gözetilmeden kaçak kullanım ile lanse edilmesi bilinçli bir çarpıtmadır. Sosyal devlet ilkesi gereği hükümetin ödeme gücü çeken yurttaş gerekliliği sağlaması gerekir.

Elektrik enerjisi tüm insanlığın değeridir ve bugünün yaşam koşullarında elektrik enerjisi kullanımı insanlığın temel bir gereksinimi olmuştur. Elektrik enerjisi artık bir insan hakkıdır, bu sebeple tüm aşamalarıyla kamusal hizmet niteliğinde olması sosyal devlet olmanın gereğidir. Yurttaşlarının hak ve çıkarlarını gözetken bir çizgide ilerlemek gerekirken, özel dağıtım şirketlerinin çıkarlarını toplum çıkarının üstünde tutan yaklaşımlar bu toplumu hem yoksullaştırır hem de yalnızlaştırır. Olması gereken, kamu hizmeti olan elektrik dağıtım alanının ivedi olarak kamulaştırılmasının sağlanması ve vatandaş mağdur edecek, faturaları daha da yükseltecek tüm uygulamalardan derhal vazgeçilmesidir.

Elektriğe yüzde 125'e varan zamların ivedilikle geri alınması, elektrik hizmetinin kamulaştırılması ve Aras Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi, Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. vb. elektrik dağıtım şirketlerinin hukuk dışı uygulamalarının, kolluk gücü ile bölge illerinde uygulanan şiddetin önlenmesi ve yurttaşlarımızın yaşadığı mağduriyetin tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Flam
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	S. Dede
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	Altınlar
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	Kemal
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	Habip
6	OYA ERSOY	İSTANBUL	Oya
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	Nuran
8	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	Ali - Önlü
9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	Hüseyin
10	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	Remziye
11	RIDVAN TURAN	MERSİN	Ridvan
12			
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ömer
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	Muazzez
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	Zeynel
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	Dilşat
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	Hasan
19	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	Murat
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	Ali Kenanoğlu